

Llythrennedd – Ysgrifennu ar draws y cwricwlwm Y Cyfnod Sylfaen		Meithrin	Dosbarth derbyn	Blwyddyn 1	Blwyddyn 2
Elfennau	Agweddau	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:
Trefnu syniadau a gwybodaeth	Ystyr, dibenion, darllenwyr	- arbrofi ag ystod o ddefnyddiau gwneud marciau mewn amrywiaeth o gyd-destunau - priodoli ystyr i farciau, lluniau a gwaith celf, e.e. <i>nodiant oedolyn</i> - cyfathrebu drwy ddefnyddio symbolau a lluniau - ysgrifennu llythrennau, rhifau a/neu symbolau ar hap - defnyddio lluniau i gyfleu ystyr ar sgrin	- creu ac arddweud brawddeg sy'n disgrifio digwyddiadau, profiadau a lluniau i gyfleu ystyr - cyfleu ystyr drwy luniau a thrwy wneud marciau - deall natur wyddorol ysgrifennu a bod gan symbolau ysgrifenedig ystyron - copio ac ysgrifennu llythrennau, geiriau ac ymadroddion - defnyddio lluniau a symbolau i greu ysgrifennu ar sgrin	- cyfathrebu’n bwrpasol wrth ysgrifennu, e.e. <i>efallai gyda chymorth lluniad</i> - defnyddio lluniau, symbolau, dilyniant o lythrennau a geiriau cyfarwydd i gyfleu ystyr - sgwrsio am yr hyn y maent yn mynd i’w ysgrifennu - ysgrifennu geiriau, ymadroddion a brawddegau syml gan ddarllen eu hymdrechion - dewis llythrennau, geiriau a lluniau i greu ysgrifennu ar sgrin	- ysgrifennu at ddibenion gwahanol - ysgrifennu testun sy’n gwneud synnwyr i ddarllenydd arall – gall y testun gynnwys manylion a lluniau - defnyddio sgwrs i gynllunio ysgrifennu - aillddarllen eu gwaith ysgrifennu a’i wella i sicrhau ei fod yn gwneud synnwyr - arbrofi â ffurfiau a chynlluniau gwahanol ar sgrin, gan symud testun a lluniau o gwmpas yn hwylus
	Strwythur a threfn	cyfrannu ar lafar gan ddilyn ffurf wedi’i modelu gan oedolyn	- dechrau gosod geiriau, arwyddion neu symbolau mewn dilyniant priodol - cyfrannu i ffurf sydd wedi’i modelu gan yr athro/athrawes, e.e. <i>drwy ysgrifennu ar y cyd</i> - dangos dealltwriaeth o wahanol ffurfiau, e.e. <i>cardiau, rhestri, gwahoddiadau</i>	- trefnu cynnwys mewn dilyniant cywir, e.e. <i>cyfarwyddiadau, ryseitiau</i> - dilyn ffurf sydd wedi’i modelu gan yr athro/athrawes - deall gwahanol fathau o ysgrifennu, e.e. <i>cofnod o ddigwyddiadau, disgrifiadau, naratif</i>	- dilyn strwythur yn eu gwaith ysgrifennu gyda chymorth, e.e. <i>adroddiadau, rhestri</i> - dilyn a datblygu ar ffurf sydd wedi’i modelu gan yr athro/athrawes - trefnu darn o ysgrifennu gyda dechrau, canol a diwedd - defnyddio gwahanol fathau o ysgrifennu sy’n briodol i’r pwrpas a’r darllenydd
Ysgrifennu’n gywir	Iaith			defnyddio geiriau penodol sy’n ymwneud â phwnc eu hysgrifennu	- deall a defnyddio iaith sy’n briodol ar gyfer ysgrifennu - defnyddio geiriau syml sy’n perthyn i’r pwnc mewn modd priodol
	Llawysgrifen Cystrawen Atalnodi Sillafu	- codi gwrthrychau bach gyda’u bys a’u bawd a dechrau dal offer ysgrifennu’n gywir - dangos dealltwriaeth bod print ysgrifenedig yn mynd o’r chwith i’r dde - adnabod sŵn llythyren drwy deimlo model o’r llythyren a thrwy weithgareddau chwarae aml-synhwyaidd.	- dal offer ysgrifennu mewn modd priodol - ysgrifennu o’r chwith i’r dde - gwahaniaethu rhwng llythrennau - gwahaniaethu rhwng priflythrennau a llythrennau bach - dangos ymwybyddiaeth bod rhai synau’n newid ar ddechrau geiriau, e.e. <i>dau gi, y gath</i> - defnyddio’r gytsain gychwynnol gywir drwy ddechrau defnyddio gwybodaeth ffonig - defnyddio geiriau cyfarwydd ac aml eu defnydd wrth ysgrifennu.	- creu priflythrennau a llythrennau bach sydd fel arfer yn eglur eu siâp ac yn wynebu’r ffordd gywir - defnyddio priflythyren ac atalnod llawn yn weddol gyson - dechrau defnyddio cysyllteiriau er mwyn ymhelaethu ar bwynt - dangos ymwybyddiaeth bod rhai synau’n newid ar ddechrau geiriau, e.e. <i>y ferch</i> - sillafu rhai geiriau mewn modd confensiynol gan gynnwys geiriau cytsain-llafariad-cytsain, a llythrennau dwbl, e.e. <i>rh, ff</i> - defnyddio strategaethau sillafu megis sain-symbol sy’n cyfuno a segmentu - sillafu geiriau aml eu defnydd yn gywir.	- ffurfio priflythrennau a llythrennau bach yn gywir ac yn gyson o ran eu maint - defnyddio priflythyren, atalnod llawn a gofynnod yn gywir, a defnyddio ebychnod weithiau - defnyddio cysyllteiriau i ysgrifennu brawddegau cyfansawdd - defnyddio geiriau trefnu, e.e. <i>yn gyntaf, yna, wedyn, i gloi</i> - defnyddio ffurfiau safonol berfau, e.e. <i>gweld/gwelais, mynd/aeth</i>, a chytundeb berf a goddrych, e.e. <i>roeddwn i/roedden ni</i> - defnyddio ambell dreigladd y maent wedi ei ymarfer ar lafar, e.e. <i>fy mag, i’r dref</i> - defnyddio strategaethau sillafu fel rhannu’n sillafau, gwreiddiau syml ac ôl-ddodiaid, e.e. <i>-ŵr, -ydd, -og</i> - sillafu rhai geiriau yn gynnwys <i>ŷ/u/i</i>, e.e. <i>tŷ, llun</i>, a llafariaid clwm, e.e. <i>coed</i> - sillafu geiriau aml eu defnydd yn gywir.

Llythrennedd – Ysgrifennu ar draws y cwricwlwm Cyfnod Allweddol 2					
		Blwyddyn 3	Blwyddyn 4	Blwyddyn 5	Blwyddyn 6
Elfennau	Agweddau	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:
Trefnu syniadau a gwybodaeth	Ystyr, dibenion, darllenwyr	- ysgrifennu at ddibenion a darllenwyr gwahanol gan ddewis geiriau er mwyn creu amrywiaeth a diddordeb - cynnwys manylion, gwybodaeth neu sylwadau perthnasol yn eu gwaith ysgrifennu - nodi syniadau i’w defnyddio wrth ysgrifennu - defnyddio nodweddion ar sgrin, e.e. <i>ffont, lliw, torri, gludo, newid maint</i>, i gyflwyno’u gwaith mewn ffyrdd sy’n ennyn diddordeb y darlennydd ac yn gwella’r ystyr - adolygu a gwella darnau o’u gwaith	- addasu’r hyn y maent yn ei ysgrifennu yn ôl y diben a’r darlennydd, gan ddewis geiriau’n addas, e.e. <i>iaith ddisgrifiadol a pherswâd</i> - esbonio’r prif syniad(au) gyda manylion ategol gan gynnwys sylwadau ac esboniadau lle bo’n berthnasol - casglu syniadau i gynllunio ysgrifennu - archwilio a gwneud defnydd addas o wahanol fathau o ysgrifennu ar sgrin i ryngweithio ag eraill, e.e. <i>gwefannau, negeseuon e-bost, blogiau</i> - gwella’u gwaith ysgrifennu, ei wirio o ran eglurder a threfn	- ysgrifennu gyda’r diben yn amlwg gan ddangos ystyriaeth i’r darlennydd, e.e. <i>drwy ddefnyddio geirfa addas a dyfeisiau cyflwyno</i> - ymhelaethu ar y prif syniad(au) drwy roi rhesymau, gwybodaeth ac enghreifftiau ategol - defnyddio technegau wrth gynllunio gwaith ysgrifennu, e.e. <i>map meddwl, dilyniannu, gweithgareddau mat bwrdd</i> - archwilio cynllun tudalennau’r we i greu deunyddiau gan ddefnyddio’r offer sydd ar gael - diwygio a gwella’u gwaith ysgrifennu, gan esbonio pam maent wedi gwneud newidiadau	- addasu arddull ysgrifennu i’r darlennydd a’r diben, e.e. <i>arddull ffurfiol ar gyfer darlennydd anhysbys, arddull syml ar gyfer darllenwyr iau</i> - ysgrifennu adroddiad cynhwysfawr o bwnc neu thema - defnyddio amrywiaeth o strategaethau i gynllunio ysgrifennu, e.e. <i>nodiadau, diagramau, siartiau llif</i> - archwilio gwahanol ffyrdd o gyflwyno gwaith yn briodol, e.e. <i>delwedd symudol, sleidiau, trosleisio</i> - ystyried, golygu ac aildrafftio i wella’u gwaith ysgrifennu
	Strwythur a threfn	- defnyddio strwythur elfennol ar gyfer ysgrifennu - ysgrifennu gan ddefnyddio cyflwyniad i’r pwnc a diweddglo - cyflwyno prosesau, digwyddiad neu adroddiadau mewn dilyniant clir - defnyddio gwybodaeth weledol os yw’n berthnasol, e.e. <i>diagramau wedi’u labelu</i>	- defnyddio strwythur penodol wrth ysgrifennu, e.e. <i>tablau, holiaduron</i> - ysgrifennu cyflwyniad, datblygu cyfres o syniadau a diweddglo - trefnu’r gwaith ysgrifennu mewn dilyniant neu adrannau rhesymegol, drwy ddechrau defnyddio paragraffau - defnyddio gwybodaeth weledol, e.e. <i>darluniau, diagramau a graffiau</i>, sy’n glir ac yn berthnasol i’r testun ysgrifenedig	- defnyddio nodweddion sy’n dangos strwythur yr ysgrifennu, e.e. <i>is-benawdau, penawdau</i> - ysgrifennu cyflwyniad sy’n gosod cyd-destun, cyfres o bwyntiau mewn trefn briodol a diweddglo addas - defnyddio paragraffau sydd â phrif syniad a manylion perthnasol - defnyddio delweddau, graffiau a darluniau sy’n glir, yn berthnasol ac yn briodol	- addasu strwythurau wrth ysgrifennu i gyd-destunau gwahanol, e.e. <i>adrodd am ddigwyddiad, ymchwiliad neu arbrawf</i> - ysgrifennu cyflwyniad effeithiol sy’n gosod cyd-destun a diben, cydbwysedd addas rhwng ffeithiau a safbwyntiau, diweddglo cryno - defnyddio paragraffau gan wneud cysylltiadau rhyngddynt - defnyddio nodweddion a diwyg sydd wedi’u llunio er mwyn cyflwyno data a syniadau’n glir
Ysgrifennu’n gywir	laith	- defnyddio iaith sy’n briodol ar gyfer ysgrifennu, gan gynnwys Cymraeg safonol - defnyddio geirfa sy’n gysylltiedig â’r pwnc neu â chyd-destun y pwnc	- defnyddio iaith sy’n briodol ar gyfer ysgrifennu, gan gynnwys Cymraeg safonol - defnyddio geirfa bwnc benodol yn annibynnol	- defnyddio iaith sy’n briodol ar gyfer ysgrifennu, gan gynnwys Cymraeg safonol - defnyddio geirfa briodol, gan gynnwys geiriau ac ymadroddion pwnc benodol	- defnyddio iaith sy’n briodol ar gyfer ysgrifennu, gan gynnwys Cymraeg safonol - defnyddio geirfa amrywiol a phriodol, gan gynnwys geiriau ac ymadroddion pwnc benodol
	Cystrawen Atalnodi Sillafu Llawysgrifen	- cychwyn brawddegau mewn amrywiaeth o ffyrdd - defnyddio ansoddeiriau ac adferfau i ehangu brawddegau ac ymadroddion syml - defnyddio amrywiaeth o gysyllteiriau sy’n cyfleu achos a chanlyniad, e.e. <i>oherwydd, ar ôl</i> - defnyddio ffurfiau safonol berfau’n berthnasol i gyd-destun - defnyddio ffurfiau gorffennol y ferf yn gyson, e.e. <i>cytsain yn dyblu</i> (e.e. <i>gofyn – gofynnodd</i>) - defnyddio’r treigladau mwyaf cyffredin fel arfer yn gywir, e.e <i>ar ben</i> - defnyddio atalnod llawn, gofynnod, ebychnod ac atalnod ar gyfer rhestri - defnyddio strategaethau gan gynnwys gwybodaeth am deuluoedd geiriau, gwreiddiau, morffoleg a gwybodaeth graffig i sillafu geiriau, e.e. <i>y geiriau amlsillafog mwyaf cyffredin</i> - sillafu ffurfiau lluosog yn gywir mewn cyd-destun, e.e. <i>-au, -ion</i> - sillafu pob gair aml ei ddefnydd yn gywir - cynhyrchu llawysgrifen ddarlennadwy a chyflwyno’u gwaith mewn modd priodol gan gyfuno llythrennau mewn ambell air.	- amrywio trefn geiriau, ymadroddion a chymalau mewn brawddegau - defnyddio ansoddeiriau ac adferfau i ychwanegu diddordeb ac er mwyn ysgrifennu’n fanwl gywir - defnyddio cysyllteiriau i ddangos cysylltiadau o fewn brawddegau - defnyddio ffurf safonol amrywiaeth o ferfau, e.e. <i>ffurfiau presennol, gorffennol, negyddol</i> - defnyddio’r treigladau mwyaf cyffredin yn gywir, e.e. <i>fy nghalon</i> - defnyddio atalnodi i ddynodi brawddegau, a dechrau defnyddio dyfynodau, atalnod i farcio cymalau ac ymadroddion a chollnodau i hepgor llythrennau, e.e. <i>hoffi’r ysgol</i> (i + yr) - defnyddio strategaethau gan gynnwys gwybodaeth am deuluoedd geiriau, gwreiddiau, morffoleg a gwybodaeth graffig i sillafu geiriau, e.e. <i>geiriau â phatrymau mwy cymhleth</i> - sillafu mwy o eiriau lluosog yn gywir mewn cyd-destun, e.e. <i>-iau, -i</i> - cynhyrchu llawysgrifen sy’n glir ac yn ddarllenadwy ac a all fod yn glwm.	- defnyddio strwythurau brawddeg gwahanol, gan gynnwys brawddegau cymhleth sy’n dangos perthynas amser neu achos, e.e. <i>cyn cychwyn ... , o wneud hyn, yna...</i> - defnyddio’r amodol i gyfleu damcaniaeth neu bosiblrwydd, e.e., <i>pe bai, gallai</i> - defnyddio ffurf safonol amrywiaeth o ferfau, e.e. <i>ffurfiau presennol, gorffennol, negyddol</i> - treiglo’n gywir yn arbennig ar ôl y rhan fwyaf o’r arddodiaid a’r rhagenwau, e.e. <i>am funud, dy fam</i> - defnyddio’r ystod llawn o atalnodi er mwyn tywys y darlennydd mewn brawddegau cymhleth, e.e. <i>atalnod, pwyntiau bwled, dyfynodau a chollnod i ddynodi perchnogaeth</i> (e.e. <i>llyfrau’r bechgyn</i>) - defnyddio amrywiaeth o strategaethau i sillafu geiriau a phatrymau cymhleth rheolaidd, e.e. <i>penderfynu, cystadleuaeth</i> - sillafu mwy o eiriau lluosog, e.e. <i>-oedd, -od, -ydd</i>, a geiriau sy’n dyblu cytseiniad, e.e. <i>cynnwys</i>, yn gywir mewn cyd-destun - cynhyrchu llawysgrifen ddarllenadwy, glwm sy’n llifo’n naturiol.	- defnyddio strwythurau brawddeg amrywiol er mwyn pwysleisio a chreu effaith - defnyddio ffurf safonol amrywiaeth o ferfau, e.e. <i>ffurfiau presennol, gorffennol, negyddol</i> - treiglo’n gywir ar ôl arddodiaid a rhagenwau, gan ddechrau dod yn ymwybodol nad yw pob llythyren yn dilyn y drefn arferol, e.e. <i>y llinell</i> - defnyddio’r ystod gyfan o atalnodi’n gywir i wneud i’r ystyr fod yn glir - defnyddio strategaethau i sillafu geiriau amlsillafog, cymhleth ac afreolaidd yn gywir - sillafu geiriau lluosog afreolaidd yn gywir, e.e. <i>car – ceir, plentyn – plant</i>, a geiriau sy’n dyblu cytseiniad, e.e. <i>pennod</i>, yn gywir mewn cyd-destun - cynhyrchu llawysgrifen sy’n llifo ac sy’n ddarllenadwy.

Llythrennedd – Ysgrifennu ar draws y cwricwlwm Cyfnod Allweddol 3				
		Blwyddyn 7	Blwyddyn 8	Blwyddyn 9
Elfennau	Agweddau	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:
Trefnu syniadau a gwybodaeth	Ystyr, dibenion, darllenwyr	- ysgrifennu adroddiad cynhwysfawr am bwnc gan gyflwyno gwybodaeth, prosesau a syniadau’n glir ac yn addas at y diben - esbonio syniadau’n gyflawn gan ddangos goblygiadau a chanlyniadau - cynllunio gwaith ysgrifennu gan wneud penderfyniadau ynglŷn â’r ffyrdd gorau o gyflwyno cynnwys i greu effaith, e.e. <i>paratoi achos ar gyfer rhywbeth, dewis manylion sy’n helpu’r darlennydd i ddeall</i> - defnyddio offer a chonfensiynau TGCh i gyflwyno gwybodaeth a data ac i strwythuro ysgrifennu - nodi meysydd i’w gwella yn eu gwaith ysgrifennu, golygu ac ailddrafftio	- addasu cyflwyniad y deunyddiau yn ôl bwriad yr ystyr a’r effaith, e.e. <i>dewis faint o fanylion sy’n angenrheidiol i argyhoeddi</i> - gwneud cysylltiadau a/neu ymhelaethu er mwyn sicrhau eu bod yn ymdrin yn llawn â’r pwnc - wrth gynllunio gwaith ysgrifennu, gwneud dewisiadau ynglŷn â’r cynnwys, strwythur, iaith, cyflwyniad sy’n addas at y diben - ystyried y ffyrdd gorau o gyflwyno ysgrifennu gan ddefnyddio TGCh er mwyn cyfathrebu’n glir ac effeithiol, e.e. <i>rhyddiaith ddi-dor ar gyfer dadl fanwl, tudalennau â hyperddolenni ar gyfer gwybodaeth wahanol am y pwnc, graffeg sy’n symud i ddangos prosesau</i> - defnyddio meini prawf i adnabod ffyrdd o wella ac yna ailddrafftio	- crynhoi, trafod materion ac esbonio’n fanwl fel y bo’n briodol at y diben - pwysu a mesur tystiolaeth, ffynonellau, esboniadau a rhesymeg wrth ymdrin â phwnc - cynllunio mewn modd priodol i ddatblygu ysgrifennu at ddibenion a chynulleidfaoedd gwahanol - gwneud dewisiadau dychmygus ynghylch cynnwys a chyflwyniad gwaith ysgrifennu, gan ddefnyddio TGCh drwy wahaniaethu - gwella’u gwaith ysgrifennu drwy ei adolygu’n annibynnol a’i ailddrafftio
	Strwythur a threfn	- addasu strwythurau wrth ysgrifennu ar gyfer cyd-destunau gwahanol, e.e. <i>disgrifio canlyniad, amlinellu proses neu drafod dadl</i> - dewis a threfnu syniadau a gwybodaeth er mwyn rhoi adroddiad clir a chyflawn - defnyddio paragraffau i drefnu darnau ysgrifennu hirach yn adrannau	- defnyddio strwythur testun cyfan i fod yn gymorth i gyfleu a chyfathrebu’r ystyr, e.e. <i>gosod crynodeb ar y cychwyn neu’r diwedd, data mewn adroddiad neu atodiad, defnydd o dudalennau cynnwys, penodau</i> - dewis, dadansoddi a chyflwyno syniadau a gwybodaeth yn argyhoeddiadol neu’n wrthrychol - trefnu darnau ysgrifennu hirach gan wneud cysylltiadau o fewn a rhwng paragraffau	- dewis a dethol strwythurau testun cyfan er mwyn bod yn gymorth i gyfleu a chyfathrebu’r ystyr, e.e. <i>beth yw’r strwythurau gorau i ddisgrifio, esbonio a pherswadio’n llwyddiannus?</i> - dewis strwythurau i drefnu gwaith ysgrifennu, gan ddefnyddio nodweddion priodol yn effeithiol - dewis, dadansoddi a gwerthuso syniadau a gwybodaeth yn argyhoeddiadol neu’n wrthrychol - defnyddio paragraffau ac adrannau fel bod darnau ysgrifennu hirach wedi’u trefnu’n rhesymegol
Ysgrifennu’n gywir	laith	- defnyddio iaith amheronol i gyfleu syniadau a gwybodaeth, e.e. <i>mae’r llog yn cael ei gyfrifo gan ... , mae siswrn miniog yn angenrheidiol i ...</i> - defnyddio geirfa amrywiol a phwrrpasol yn gywir gan gynnwys geiriau ac ymadroddion pwnc benodol	- defnyddio’r trydydd person i gyfleu syniadau a gwybodaeth, e.e. <i>yn ôl arbenigwyr ... , dywed ffynonellau fod ...</i> - defnyddio termau technegol, iaith a mynegiant yn gyson â chynnwys y pwnc	- defnyddio iaith er mwyn bod yn wrthrychol a diduedd, e.e. <i>mae sawl agwedd wahanol ar y pwnc hwn ...</i> - defnyddio ystod eang o dermau technegol, iaith a mynegiant yn gyson â chynnwys y pwnc
	Cystrawen Atalnodi Sillafu Llawysgrifen	- defnyddio ystod eang o strwythurau brawddeg gan ddewis cysyllteiriau i wneud i’r ystyr fod yn glir - ysgrifennu brawddegau gan sicrhau bod amser a pherson y ferf fel arfer yn gywir yn ei gyd-destun - defnyddio ystod o dreigladau’n gywir (treigladau meddal, trwynol a llaes) yn eu cyd-destun - defnyddio’r ystod lawn o atalnodi’n gywir er mwyn gwneud i’r ystyr fod yn glir, e.e. <i>dynodi brawddegau (atalnodau llawn) a chymalau (atalnod), a defnyddio collnodau’n gywir</i> - defnyddio amryw o strategaethau ac adnoddau i sillafu geirfa gyfarwydd ac anghyfarwydd a geiriau pwnc benodol yn gywir - cynhyrchu llawysgrifen sy’n llifo ac sy’n ddarllenadwy.	- ysgrifennu’n ramadegol gywir, gan amrywio hyd a strwythur brawddegau i wneud i’r ystyr fod yn glir - ysgrifennu’n ramadegol gywir gan sicrhau bod amser a pherson y ferf yn gywir fel arfer yn ei gyd-destun - defnyddio ystod o dreigladau’n gywir (treigladau meddal, trwynol a llaes) yn eu cyd-destun - defnyddio’r ystod lawn o atalnodi er mwyn gwneud i’r ystyr fod yn glir, e.e. <i>yr hanner colon, y colon a dyfynodau</i> - defnyddio amryw o strategaethau ac adnoddau i sillafu geirfa gyfarwydd ac anghyfarwydd a geiriau pwnc benodol yn gywir - cynhyrchu llawysgrifen sy’n llifo ac sy’n ddarllenadwy.	- ysgrifennu brawddegau syml, cyfansawdd a chymhleth yn ramadegol gywir - ysgrifennu’n ramadegol gywir gan sicrhau bod amser a pherson y ferf yn gywir yn ei gyd-destun - defnyddio ystod o dreigladau’n gywir (treigladau meddal, trwynol a llaes) yn eu cyd-destun - defnyddio’r ystod lawn o atalnodi er mwyn gwneud i’r ystyr fod yn glir, e.e. <i>yr hanner colon, y colon a chromfachau</i> - defnyddio amryw o strategaethau ac adnoddau i sillafu geirfa gyfarwydd ac anghyfarwydd a geiriau pwnc benodol yn gywir - cynhyrchu llawysgrifen sy’n llifo ac sy’n ddarllenadwy.

Llythrennedd – Ysgrifennu ar draws y cwricwlwm Cyfnod Allweddol 4		Blwyddyn 10	Blwyddyn 11	Ymestyn
Elfennau	Agweddau	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:	Mae dysgwyr yn gallu:
Trefnu syniadau a gwybodaeth	Ystyr, dibenion, darllenwyr	- ysgrifennu darnau estynedig sy’n cynnwys tystiolaeth a gwybodaeth fanwl, ynghyd â darnau byrrach sy’n crynhoi, gan ddangos ymwybyddiaeth glir o bwy yw’r darlennydd neu’r gynulleidfa - llunio ymatebion sy’n cysylltu ac yn datblygu syniadau i roi sylw i bob elfen o’r pwnc - cynllunio’n briodol i ddatblygu sut y maent yn ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o wahanol ddibenion a chynulleidfaoedd - defnyddio adnoddau a chonfensiynau TGCh mewn ffordd greadigol a phriodol er mwyn cyfathrebu’n effeithiol ar draws ystod o gyd-destunau	- ysgrifennu darnau estynedig sy’n cynnwys tystiolaeth a gwybodaeth fanwl, ynghyd â darnau byrrach sy’n crynhoi, gan ddangos ymwybyddiaeth glir o bwy yw’r darlennydd neu’r gynulleidfa - llunio ymatebion manwl yn hyderus, gan gysylltu a datblygu syniadau i roi sylw i bob elfen o’r pwnc - cynllunio’n briodol i ddatblygu sut y maent yn ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth gynyddol heriol o wahanol ddibenion a chynulleidfaoedd - defnyddio adnoddau a chonfensiynau TGCh mewn ffordd greadigol a phriodol er mwyn cyfathrebu ar draws ystod o gyd-destunau sy’n gynyddol amrywiol a heriol	- dangos rheolaeth hyderus ar draws ystod o ffurfiau ac arddulliau sy’n briodol i’r dasg a’r diben - trefnu testunau yn ddeheuig fel y bydd yn darllen yn ystyrllon, gan ddefnyddio ystod eang o strwythurau brawddegau, geirfa uchelgeisiol ac atalnodi a sillafu cywir - sicrhau bod y cynnwys yn taro deuddeg ac wedi’i saernïo’n dda er mwyn hoelio sylw a diddordeb y darlennydd.
	Strwythur a threfn	- gwella cynnwys, strwythur a chywirdeb eu hysgrifennu drwy ei adolygu a’i olygu’n annibynnol - ysgrifennu’n annibynnol ar ffurf briodol gyda hyder cynyddol, gan sicrhau bod y cynnwys yn drefnus, yn fanwl ac yn berthnasol, e.e. <i>cyflwyno safbwyntiau, gwybodaeth ac esboniadau yn y ffordd orau</i> - dangos ymwybyddiaeth glir o wahanol ddarllenwyr drwy ddewis amrywiaeth o arddulliau a strwythurau ac addasu eu defnydd o iaith - trefnu’r hyn y maent yn ei ysgrifennu ar ffurf briodol, gan sicrhau bod y cynnwys yn fanwl oddi mewn a rhwng paragraffau neu adrannau	- gwella cynnwys, strwythur a chywirdeb eu hysgrifennu drwy ei adolygu a’i olygu’n annibynnol - ysgrifennu’n annibynnol ar ffurf briodol yn hyderus, gan sicrhau bod y cynnwys yn drefnus, yn fanwl ac yn berthnasol, e.e. <i>i esbonio proses, cyfleu dadl</i> - dangos ymwybyddiaeth gyson o wahanol ddarllenwyr drwy ddewis amrywiaeth o arddulliau a strwythurau ac addasu eu defnydd o iaith mewn ffordd briodol - trefnu’r hyn y maent yn ei ysgrifennu ar ffurf briodol, gan sicrhau bod y cynnwys yn fanwl oddi mewn a rhwng paragraffau neu adrannau, a chan ddatblygu a chynnal syniadau mewn ffordd ystyrllon	
Ysgrifennu’n gywir	laith	- defnyddio iaith er mwyn bod yn wrthrychol a diduedd a chydabod y gallai fod mwy nag un safbwynt, e.e. <i>defnyddio geiriau fel ‘gellid dadlau’, ‘gellid gweld bod ...’</i> - defnyddio amrywiaeth eang o dermau technegol, geirfa briodol, a mynegiant at ddibenion gwahanol gan greu effeithiau gwahanol, e.e. <i>perswadio, rhoi gwybodaeth, diddanu</i>	- gwneud defnydd o iaith er mwyn bod yn wrthrychol a diduedd wrth ddelio â phynciau sy’n gynyddol gymhleth, gan ddefnyddio ystod o ddyfeisiadau ieithyddol - defnyddio amrywiaeth eang o dermau technegol yn gywir a defnyddio geirfa a’r mynegiant priodol i adlewyrchu gofynion y dasg ac i greu effeithiau gwahanol, e.e. <i>crynhoi dadl</i>	
	Cystrawen Atalnodi Sillafu Llawysgrifen	- amrywio strwythurau brawddegau er mwyn ennyn a chynnal diddordeb y darlennydd ac ysgrifennu’n ramadegol gywir - defnyddio ystod gyflawn o atalnodi er mwyn cyflymu ac arafu’r dweud, sicrhau bod yr ystyr yn glir, osgoi amwysedd a chreu effaith bwrpasol - defnyddio ystod o strategaethau ac adnoddau amrywiol i sillafu ystod gynyddol o eiriau cyfarwydd, geiriau anghyfarwydd a geiriau sy’n benodol i faes arbennig yn gywir - cyflwyno’u gwaith yn effeithiol, yn ysgrifenedig neu ar sgrin, gan ddewis ffurf, delweddau a graffeg i helpu i gyfleu’r ystyr - ysgrifennu’n ramadegol gywir gan sicrhau bod amser a pherson y ferf yn gywir yn ei gyd-destun - defnyddio ystod o dreigladau’n gywir (treigladau meddal, trwynol a llaes) yn eu cyd-destun.	- amrywio strwythurau brawddegau er mwyn ennyn a chynnal diddordeb y darlennydd ac ysgrifennu’n ramadegol gywir - defnyddio ystod gyflawn o atalnodi er mwyn cyflymu ac arafu’r dweud, sicrhau bod yr ystyr yn glir, osgoi amwysedd a chreu effaith bwrpasol - defnyddio ystod o strategaethau ac adnoddau amrywiol i sillafu ystod gynyddol o eiriau cyfarwydd, geiriau anghyfarwydd a geiriau sy’n benodol i faes arbennig yn gywir - cyflwyno’u gwaith yn effeithiol, yn ysgrifenedig neu ar sgrin, gan ddewis ffurf, delweddau a graffeg i helpu i gyfleu’r ystyr - ysgrifennu’n ramadegol gywir gan sicrhau bod amser a pherson y ferf yn gywir yn ei gyd-destun - defnyddio ystod o dreigladau’n gywir (treigladau meddal, trwynol a llaes) yn eu cyd-destun.	